

БОСҚЫНДАР МӘРТЕБЕСІНЕ ҚАТЫСТЫ 1967 ЖЫЛҒЫ 31 ҚАҢТАРДАҒЫ ХАТТАМА

Осы Хаттаманың қатысушы мемлекеттері,

1951 жылғы 28 шілдеде Женевада қол қойылған босқындар мәртебесіне қатысты Конвенцияның (бұдан әрі «Конвенция»), тек 1951жылғы 1 қаңтарға дейінгі оқиғалар нәтижесінде босқын болған тұлғаларға таратылатынын ескере отырып,

Конвенцияны қабылдау уақытынан бастап босқындарға қатысты жаңа жайттардың пайда болғандығын және осыған байланысты қатысы бар босқындардың Конвенция ықпалына түспеуі мүмкін екендігін ескере отырып,

1951жыл 1 қаңтар деп көрсетілген күнге қарамастан Конвенция ұйғарымына түсетін барлық босқындардың тең мәртебені пайдалануы қажет екендігін ескере отырып,

төмендегілер туралы келісті:

1-бап - Жалпы ережелер

1. Осы Хаттаманың қатысушы мемлекеттері төменде баяндалған ұйғарымға түсетін босқындар үшін Конвенцияның 2-34 баптарын қолдану міндеттемесін алады.
2. Хаттама мақсаты үшін келесі тармақты қолдануға қатысты жағдайларды қоспағанда, «босқындар» термині 1 А (2)баптағы «1951 жылдың 1 қаңтарына дейін болған оқиғалар нәтижесінде...» деген сөздерді және «...осындай оқиғалар нәтижесінде» деген сөздерді алып тастау арқылы Конвенцияның 1-бабының ұйғарымына түскен кез келген тұлға дегенді білдіреді.
3. Осы Хаттама Конвенцияның 1 В (1)(а)бабына сәйкес өтініш Конвенция қатысушысы болып табылатын мемлекеттермен жасалған жағдайды қоспағанда, қандай да бір географиялық шектеулерсіз қатысатын

мемлекеттермен қолданылады, сонымен бірге Хаттама осы Хаттамаға сәйкес 1 В (2)бабы бойынша ұзартылмағанда қолданылады.

2-бап - Ұлттық биліктің Біріккен Ұлттар Ұйымымен ынтымақтастығы

1. Осы Хаттаманың қатысушы мемлекеттері Біріккен Ұлттар Ұйымының босқындар ісі жөніндегі Жоғарғы Комиссар Басқармасымен немесе оның қызметін орындау міндеті берілуі және ішінара осы Хаттама ережелерінің қолданылуын бақылау бойынша оның міндеттерін орындауға көмектесуі мүмкін Біріккен Ұлттар Ұйымының басқа мекемесімен қызмет етуге міндеттеледі.
2. Жоғарғы Комиссар басқармасына немесе оның қызметін орындау міндеті берілуі мүмкін Біріккен Ұлттар Ұйымының басқа мекемесіне Біріккен Ұлттар Ұйымының құзырлы органдарына баяндаманы таныстыру мүмкіндігін беру үшін осы Хаттаманың қатысушы мемлекеттері оларға тиісті үлгіде
 - a) босқындардың жағдайы;
 - b) осы Хаттаманың орындалуы;
 - c) күші бар немесе күшіне енетін босқындарға қатысты заңдар, қаулылар және декреттер туралы сұралған мәлімет пен статистикалық мәліметтерді беруге міндеттеледі.

3-бап - Ұлттық заңнама туралы мәлімет

Осы Хаттаманың қатысушы мемлекеттері осы Хаттаманы қолдануды қамтамасыз ету мақсатында қолданатын заң мәтіндері мен қаулыларды Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысына хабарлайды.

4-бап - Дауларды шешу

Түсіндіруге немесе қолдануға қатысты осы Хаттаманың қатысушы мемлекеттері арасындағы барлық даулар басқа тәсілдермен шешілмесе, осы дауға қатысты тараптардың кез келгенінің өтініші бойынша Халықаралық Сотқа жіберіледі.

5-бап - Хаттамаға қосылу

Осы Хаттама Конвенцияға қатысушы барлық мемлекеттер және Біріккен Ұлттар Ұйымына мүше кез келген мемлекет немесе Хаттамаға қосылу туралы Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясы шақырту жіберген кез келген мамандандырылған мекеме немесе мемлекет мүшесі атынан қосылу үшін ашық. Қосылу Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысына сақтау үшін қосылу туралы актіні тапсыру арқылы жүзеге асырылады.

6-бап - Федеративтік мемлекеттер туралы бап

Федеративтік немесе біртұтас емес типтегі мемлекеттерге келесі ережелер қолданылады:

- a) осы Хаттаманың 1 бабы, 1 тармағына сәйкес қолдануға жататын және федералдық заң шығару биліктерінің қарауына түсетін Конвенция баптарына бойынша федералдық үкіметтің міндеттемелері көрсетілген шекте федеративтік мемлекеттер болып табылмайтын тараптардың міндеттемелеріне сәйкес келеді;
- b) осы Хаттаманың 1 бабы, 1 тармағына сәйкес қолдануға жататын және федерацияның конституциялық құрылысы бойынша заңнамалық шараларды қолдануы міндетті емес штаттар федерациясына, провинцияларға, кантондарға енетін, заңның қарауына түсетін Конвенция баптары бойынша федералдық үкіметтер мүмкіндік болған жағдайда осы баптарды жақсы сипатпенен штаттардың, провинциялар мен кантондардың тиісті биліктеріне жеткізеді.
- c) осы Хаттамаға қатысушы федеративтік мемлекет Біріккен Ұлттар Ұйымы Бас хатшысының тапсыруы арқылы кез келген қатысушы мемлекеттің талап етуімен аталған ереженің өмірде қалай және қандай жолмен, заңды немесе басқа жолмен орындалғандығын көрсету арқылы осы Хаттаманың 1 бабы, 1 тармағына сәйкес қолданылуы тиіс Конвенцияның кез келген ережесіне бойынша федерациядағы және оның құрамдас бөлігіндегі заң мен тәжірибе туралы анықтама береді.

7-бап - Ескертпелер мен мәлімдемелер

1. Қосылу кезінде кез келген мемлекет осы Хаттаманың 4 бабына және 3, 4, 16(1) және 33-баптардағы ережелерден басқа, осы Хаттаманың 1 бабына сәйкес Конвенцияның кез келген ережесін қолдану туралы ескертпе жасауына болады, Конвенцияның қолданылуына қатысты Конвенцияға қатысушы мемлекеттің осы бап бойынша жасаған ескертпесі босқындарға таратылмайды.
2. 42 бапқа сәйкес Конвенцияға қатысушы мемлекеттермен жасалған ескертпелер алынбаған болса, оларға осы Хаттама бойынша міндеттемелер беріледі.
3. Осы баптың 1-тармағына сәйкес ескертпе жасаған кез келген мемлекет осы жайтты Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысына хабарлау арқылы кез келген уақытта осы ескертпені алып тастай алады.
4. Егер қосылу кезінде қатысушы мемлекет Біріккен Ұлттар Ұйымының бас хатшысына осы Хаттама жайында қарсылық туралы хабарлама жібермесе, Конвенцияның 40 бабының 1 және 2 тармақтарына сәйкес осы Хаттамаға қосылатын Конвенцияның қатысушы мемлекеттерімен жасалған мәлімдеме қолдануға жарамды деп саналады. Конвенцияның 40 бабының 2 және 3-тармақтары мен 44 баптың 3 тармағының ережелері осы Хаттамаға қолдануға жарамды деп есептелінеді.

8-бап - Күшіне ену

1. Осы Хаттама қосылу туралы алтыншы актіні сақтау күні өз күшіне енеді.
2. Қосылу туралы алтыншы акті сақталғаннан кейін Хаттамаға қосылған барлық мемлекеттер үшін осындай мемлекеттермен қосылу туралы өз актісін сақтау күні Хаттама күшіне енеді.

9-бап - Бас тарту

1. Хаттаманың кез келген қатысушы мемлекеті Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысының атына хабарлама жіберу арқылы кез келген уақытта осы Хаттамадан бас тарта алады.

10-бап - Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысы жіберген хабарлама

Бас хатшы осы Хаттаманың жоғарыдағы баптарында аталған күшіне ену, қосылу, түсіндіру және алу және одан бас тарту туралы, сонымен бірге осыған қатысты мәлімдеме мен хабарламалар туралы барлық мемлекетке хабарлайды.

11-бап - Біріккен Ұлттар Ұйымы Хатшылығының мұрағатында сақтау

Бас Ассамблеяның Төрағасы және Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Хатшысы қол қойған, тең дәрежеге барабар болып табылатын ағылшын, испан, қытай, орыс және француз мәтіндеріндегі осы Хаттаманың көшірмесі Біріккен Ұлттар Ұйымы Хатшылығының мұрағатында сақталады. Бас хатшы осы Хаттаманың расталған көшірмелерін Біріккен Ұлттар Ұйымына мүше болатын барлық мемлекеттерге және жоғарыдағы 5 бапта аталған мемлекеттерге жолдайды.